

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย” จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาทิศทางการนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้สื่อข่าวเพื่อการทำงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งศึกษาถึง รูปแบบการนำเสนอข่าวสาร ประเด็นข่าวสาร ทิศทางการนำเสนอข่าวสาร และความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยเพื่อการทำงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยทำการศึกษาเฉพาะประเด็นข่าวสารที่ปรากฏเฉพาะในข่าว คอลัมน์ บทความ และบทบรรณาธิการ ที่เป็นการนำเสนอความเห็นของสื่อมวลชน ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) จากสื่อมวลชนเฉพาะประเภทหนังสือพิมพ์เท่านั้น โดยใช้แหล่งข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลมติชนออนไลน์ เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการสืบค้นข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และทำการเก็บรวบรวมประเด็นข่าวสาร ตั้งแต่เดือน ก.พ. 2551 จนถึงเดือน ธ.ค. 2555 รวมระยะเวลา 5 ปี รวมไปถึงการสัมภาษณ์สื่อมวลชนและเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ทำหน้าที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าว สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย

จากการวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย พบว่า มีการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ จำนวนทั้งสิ้น 400 ชิ้นข่าว โดยมีการนำเสนอในรูปแบบของข่าวมากที่สุดถึง 324 ชิ้นข่าว คิดเป็นร้อยละ 81.0 รองลงมา คือ การนำเสนอรูปแบบคอลัมน์ นำเสนอ 36 ชิ้นข่าวคิดเป็นร้อยละ 9.0 การนำเสนอรูปแบบบทความ นำเสนอ 35 ชิ้นข่าว คิดเป็นร้อยละ 8.7 และนำเสนอในรูปแบบบทบรรณาธิการมีเพียง 5 ชิ้นข่าว คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ โดยจะเห็นได้ว่าสัดส่วนการนำเสนอข่าวในรูปแบบข่าวนั้น มีจำนวนมากกว่ารูปแบบอื่นอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่รูปแบบคอลัมน์และบทความมีการนำเสนอในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนการนำเสนอรูปแบบบทบรรณาธิการมีสัดส่วนที่น้อยที่สุด

2. ประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย

ในส่วนของปริมาณการนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย พบว่า ประเด็นข่าวสารที่สื่อมวลชนนำเสนอบ่อยครั้งมากที่สุด คือ ประเด็นการจับตาเฝ้าระวัง การแจ้งเรื่องร้องเรียนการกระทำผิดตามพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำเสนอมากถึงร้อยละ 24.2 รองลงมา คือ การนำเสนอประเด็นการดำเนินคดี บังคับใช้กฎหมาย การจับ การปรับ และการฟ้องร้องจากภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 14.0 และมีการนำเสนอประเด็นการให้ข้อมูลความรู้ในรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาในพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงโทษของการฝ่าฝืนการกระทำผิด การจับหรือปรับ ร้อยละ 12.0 ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่นำเสนอที่น้อยที่สุด คือ ประเด็นเกี่ยวกับข้อสงสัย ความไม่ชัดเจนของกฎหมาย และผลกระทบจากการประกาศใช้กฎหมายจากฝ่ายที่ไม่สนับสนุนพ.ร.บ. คิดเป็นร้อยละ 8.0

3. ทิศทางการนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย

ในส่วนของการนำเสนอประเด็นข่าวสาร พบว่า ในภาพรวมสื่อมวลชนมีทิศทางการนำเสนอประเด็นข่าวสารในทิศทางกลางมากที่สุด โดยนำเสนอถึงจำนวน 182 ชิ้นข่าว ร้อยละ 45.5 รองลงมา คือ ทิศทางบวก นำเสนอจำนวน 169 ชิ้นข่าว ร้อยละ 42.2 และทิศทางลบ นำเสนอ 49 ชิ้นข่าว ร้อยละ 12.3

4. ข้อเสนอแนะของผู้สื่อข่าวเพื่อการทำงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ จากสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย

ความคิดเห็นในเรื่องช่องทางการติดต่อสื่อสาร หรือประสานงานด้านข่าวสารเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เหมาะสม พบว่า มีการติดต่อสื่อสารในลักษณะ 3 ช่องทาง ได้แก่

การติดต่อประสานงานผ่านทางกลุ่มประชาสัมพันธ์และข่าว สำนักงานเลขานุการ กรมควบคุมโรค กลุ่มงานนี้จะทำหน้าที่เสมือนเป็นศูนย์กลางประสานงานด้านข้อมูลข่าวสารของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และของแต่ละสำนักภายในกรมควบคุมโรค เพราะมีทำเนียบรายชื่อสื่อมวลชนจำนวนมาก และยังเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่นักข่าวสายสาธารณสุขและสายอื่นๆทราบกันโดยทั่วไปว่าจะต้องมาทำการติดต่อขอข้อมูลในกลุ่มงานนี้เป็นปรการด่านแรก

การติดต่อประสานงานผ่านทางผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยตรงเป็นการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ ผู้สื่อข่าวสามารถขอข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว โดยสามารถที่จะติดต่อผ่านทางโทรศัพท์ เพื่อขอสัมภาษณ์หรือสอบถามข้อมูลแบบด่วนได้ทันที หากมีการติดต่อผ่านทางผู้บังคับบัญชา อาจจะไม่สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องหรือรวดเร็วได้เท่าผู้อำนวยการสำนักฯ การติดต่อโดยตรงผ่านทางผู้อำนวยการจึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สะดวกที่สุดสำหรับผู้สื่อข่าว

การติดต่อประสานงานผ่านทางเครือข่ายต่างๆที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการรณรงค์ลดเหล้าทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคมที่ทำงานรณรงค์ลดเหล้าได้อีกช่องทาง โดยทางภาคีเครือข่ายเหล่านี้ จะทำการส่งข่าวความเคลื่อนไหวของหน่วยงานตนเอง ข่าวแจก การจัดกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยส่งแฟกซ์ หรืออีเมลมาที่ห้องนักข่าวของกระทรวง

สาธารณสุข หรืออาจส่งมายังฝ่ายประชาสัมพันธ์ของทางกรมควบคุมโรคให้ช่วยกระจายข่าวให้ทางสื่อมวลชนอีกทางหนึ่ง

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปัญหาที่เกิดจากภายในของผู้สื่อข่าว เช่น ขาดความเข้าใจในรายละเอียดเชิงลึกที่แน่ชัดในตัว บทกฎหมาย, หรือสื่อมวลชนมีความสนใจในเพียงบางมาตรา จึงทำให้ไม่สามารถนำเสนอข่าวได้ครอบคลุมทุกประเด็นหรือสาระสำคัญของมาตราต่างๆ

ปัจจัยที่ช่วยหนุนเสริมให้การทำงานของสื่อมวลชนและหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความราบรื่นมากยิ่งขึ้น

การอัปเดตข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงข้อมูลเชิงสถิติต่างๆไว้ภายในเว็บไซต์อย่างสม่ำเสมอ เพื่ออำนวยความสะดวกในเรื่องขอข้อมูลอย่างได้อย่างรวดเร็ว หรือมีการส่งตารางกิจกรรมให้แก่สื่อมวลชน เพื่อให้สื่อมวลชนหรือผู้ที่สนใจสามารถที่จะวางแผนไปเข้าร่วมกิจกรรมได้ ส่งผลให้พ.ร.บ.ฉบับนี้ถูกสื่อมวลชนหยิบมาเขียนเป็นประเด็นข่าวได้มากยิ่งขึ้น

มีการจัดทำศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เช่น การมีข้อมูลเอกสาร แผ่นพับ รวบรวมเผยแพร่เรื่อง พ.ร.บ.ควบคุมการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะให้แก่สื่อมวลชน ภาศึเครือข่าย หรือบุคคลที่สนใจ สามารถเข้าไปติดต่อขอข้อมูลได้ตลอดเวลา

แนวทางปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายมากขึ้น

มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจ หรือมีข้อมูลมาสนับสนุนให้ประชาชนเห็นถึงผลประโยชน์ที่แท้จริงของการออกกฎหมายมาบังคับใช้ โดยการประชาสัมพันธ์ลงทุกทั่วพื้นที่ถึงระดับชุมชน สร้างความเข้าใจถึงเจตนารมณ์อันดีของกฎหมายฉบับนี้ ว่าลดผลกระทบ หรือปัญหาสังคมได้อย่างไร โดยอาจมีตัวเลขสถิติให้เห็นที่ชัดเจน

เจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับพ.ร.บ.ต้องมีใฝ่ระวัง บังคับใช้กฎหมายตรวจจับจริง เพื่อให้ประชาชนรู้และเกิดการปฏิบัติตามหรืออาจจะต้องเพิ่มบทลงโทษที่รุนแรงเมื่อมีการกระทำผิด มิใช่เพียงแต่การจับปรับเท่านั้น อาจจะต้องเป็นการลงโทษของทางสังคมที่มันรุนแรงมากกว่าการเสียเงินจ่ายค่าปรับ

มีการปลูกฝัง สร้างความตระหนักเกี่ยวกับค่านิยมที่ผิดในเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีการรณรงค์ให้ความรู้ข้อกฎหมายในสถานที่ต่างๆ โดยทำการรณรงค์ตั้งแต่วัยเยาวชน เพื่อให้มีความเข้าใจรู้ถึงถึงโทษภัยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และเข้าใจในเจตนารมณ์ของผู้ออกกฎหมาย เกิดการยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎหมายมากขึ้น

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นำเสนอข่าวสารเปิดเผยข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับสถานการณ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ผลกระทบจากการดื่ม สถานการณ์การบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงเป็นการสะท้อนภาพการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกทางหนึ่งด้วยว่ากฎหมายฉบับนี้มีการบังคับใช้อย่างเข้มงวดกวดขันแล้วหรือไม่อย่างไร

สามารถนำประเด็นอื่นๆมาเชื่อมโยงกับประเด็นเรื่องพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อกฎหมายมากขึ้น เช่น การนำเสนอเรื่องราวเกิดอุบัติเหตุที่มีสาเหตุมาจากการดื่มเหล้า การเมาแล้วขับ ผลเสียต่อสุขภาพมาเชื่อมโยงกับประเด็นข่าวพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายไปด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการนำเสนอ ประเด็นข่าวสาร และความครบถ้วนกับสาระสำคัญของพ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย

จากผลการวิจัยการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย จำนวน 25 ชื่อฉบับ 400 ชิ้นข่าว พบว่า สื่อมวลชนมีการนำเสนอในรูปแบบของข่าวมากที่สุดถึง 324 ชิ้นข่าว รองลงมา คือ การนำเสนอรูปแบบคอลัมน์ 36 ชิ้นข่าว บทความ 36 ชิ้นข่าว และแบบบทบรรณาธิการเพียง 5 ชิ้นข่าว ตามลำดับ โดยจะเห็นได้ว่าสัดส่วนการนำเสนอข่าวในรูปแบบข่าวนั้น มีจำนวนมากกว่ารูปแบบอื่นอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่รูปแบบคอลัมน์และบทความมีการนำเสนอในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนการนำเสนอรูปแบบบทบรรณาธิการมีสัดส่วนที่น้อยที่สุด

เหตุที่สื่อมวลชนหนังสือพิมพ์ได้นำเสนอข่าวสารในรูปแบบข่าวมากที่สุดนั้นเป็นเพราะธรรมชาติของการนำเสนอข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์ ที่สื่อมวลชนจะยึดองค์ประกอบของความ

รวดเร็ว (Immediacy) เป็นปัจจัยหลักในการนำเสนอข่าว เพราะหัวใจสำคัญของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวนั้น ขึ้นอยู่กับการนำเสนอข่าวให้เร็วที่สุด เพื่อแข่งขันกันกับเวลาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระยะเวลา 2-3 ชั่วโมง ที่ผ่านมานี้ หรือการรายงานข่าวในวินาทีนั้นทันทีที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น เพื่อให้สังคมได้รู้ว่ามิอะไรเกิดขึ้นบ้าง (พิศิษฐ์ ชวลาและคณะ, 2546) ซึ่งจำเป็นต้องมีการนำเสนอข่าวในรูปแบบของข่าวที่เป็นการรายงานเหตุการณ์ สถานการณ์ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นมากกว่าการนำเสนอในรูปแบบของ คอลัมน์ บทความ บทบรรณาธิการ ที่ต้องใช้ระยะเวลาในการเขียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ก่อนที่จะนำเสนอออกมา

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาได้สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ที่ได้ให้ความเห็นว่า โดยปกติแล้วการนำเสนอข่าว เป็นการรายงานข่าวสารข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นวันต่อวัน ต้องมีความสด ความใหม่ มีความทันต่อเหตุการณ์ ประกอบกับนโยบายของหนังสือพิมพ์ต้องมีการขายข่าววันต่อวัน การนำเสนอข่าวสารในรูปแบบข่าวจึงสามารถเขียนเป็นประเด็นข่าวได้รวดเร็วมากกว่ารูปแบบอื่นๆ ในขณะที่การเขียนรูปแบบคอลัมน์ บทความ บรรณาธิการ จะถูกนำเสนอเพียงสัปดาห์ละหนึ่งถึงสองครั้ง และจะนำเสนออีกต่อเมื่อประเด็นข่าวนั้นเป็นที่กล่าวถึงของคนในสังคมติดต่อกันเป็นระยะเวลายาวนาน หรืออาจส่งผลกระทบต่อหลายๆฝ่าย หรืออาจเกิดจากนโยบายขององค์กร ความสนใจส่วนตัวของกองบรรณาธิการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ว่าส่วนใหญ่ทางสำนักงานจะนำเสนอรูปแบบข่าวมากที่สุด โดยส่วนใหญ่จะเป็นเขียนข่าวการจัดกิจกรรม การณรงค์ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ข่าวการลงตรวจเตือนต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยอีกประการหนึ่งที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารในรูปแบบข่าวนั้น อาจเป็นเพราะประชาชนไทยนั้นมีพฤติกรรม หรือความชอบในการอ่านหนังสือพิมพ์ในรูปแบบของการรายงานข่าวสารมากกว่ารูปแบบอื่นๆด้วย ดังผลสำรวจ จากสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ดำเนินการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ.2554 พบว่า ประเภทหนังสือที่ประชาชนส่วนใหญ่นิยมอ่านมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ โดยเนื้อหาสาระที่ผู้อ่านหนังสือชอบอ่านมากที่สุดคือ ข่าว รองลงมาคือ สารคดี/ความรู้ทั่วไป บันเทิง และความรู้วิชาการ ส่วนเนื้อหาสาระประเภทความคิดเห็น/วิเคราะห์ โฆษณา และอื่น ๆ มีผู้อ่านเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ รศ.ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การขับเคลื่อนทางสังคมด้านการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ : ผลการประเมินปี 2548-2549 พบว่า ลักษณะรูปแบบข่าวสารที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นข่าวมากที่สุด รองลงมาเป็นบทความ และภาพข่าว และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ธนวรรณ กัมมารเจษฎากุล (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาด้านสุขภาพในหนังสือพิมพ์รายวัน ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับเสนอเนื้อหาด้านสุขภาพในรูปแบบของข่าวมากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบคอลัมน์ประจำ และบทความ ตามลำดับอีกด้วย

โดยสรุปแล้วการที่หนังสือพิมพ์นำเสนอรูปแบบข่าวสารมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์มักจะนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะของการรายงานความเคลื่อนไหวในแต่ละวันมากกว่าที่จะมุ่งแสดงความคิดเห็น และแสดงจุดยืนของตนเอง หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางเหมือนอย่างในรูปแบบของ คอลัมน์ บทความ หรือบทบรรณาธิการ ในขณะที่เดียวกันถึงแม้สื่อมวลชนจะนำเสนอข่าวสารในรูปแบบความคิดเห็นในปริมาณที่น้อย แต่หน่วยงานที่ทำงานด้านการณรงค์เกี่ยวกับพ.ร.บ. อาจจะต้องมีการสอดส่องดูแลการนำเสนอข้อมูลในส่วนของความคิดเห็นเหล่านี้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอในรูปแบบบทบรรณาธิการ ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นที่ออกมาในนามของหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ สะท้อนนโยบาย แสดงจุดยืน สามารถชี้แนะหรือหาทางออกที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาสังคมที่ได้อย่างเป็นกลาง นอกจากนี้บทบรรณาธิการยังเป็นข้อเขียนที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดทิศทางของสังคมได้ในระดับหนึ่ง เพราะผู้อ่านส่วนใหญ่จะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ ผู้กำหนดนโยบายต่างๆ สามารถรวบรวมความเห็นต่างๆมาประกอบในการกำหนดนโยบายที่เหมาะสมต่อสังคมได้เช่นเดียวกัน (มาลี ศิริพันธ์, 2550) ดังนั้นหากสื่อมวลชนสื่อสารข้อมูล หรือสะท้อนนโยบายที่ไม่ถูกต้อง เหมาะสม หน่วยงานรณรงค์ต่างๆเหล่านี้ก็สามารถที่จะเสนอข่าว สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องชี้แจงไปยังสื่อมวลชน เพื่อให้ประชาชนผู้รับสารผ่านทางหนังสือพิมพ์ได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้องได้อย่างทันท่วงที

สำหรับการนำเสนอประเด็นข่าวสารนั้น ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นข่าวสารที่สื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยนำเสนอบ่อยครั้งมากที่สุด คือ ประเด็นการจับตาเฝ้าระวัง การแจ้งเรื่องร้องเรียนฯ ซึ่งผลการวิเคราะห์เนื้อหาได้สอดคล้องกับผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ถึงเหตุที่สื่อมวลชนมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นการจับตาเฝ้าระวัง การแจ้งเรื่องร้องเรียนฯ และประเด็นการดำเนินคดี บังคับใช้กฎหมายฯ ในสัดส่วนที่มากกว่าประเด็นอื่นๆ เพราะ ประเด็นแบบนี้เป็นประเด็นที่มีผลกระทบต่อบุคคลในสังคม กล่าวคือได้สร้างผลกระทบให้แก่ภาครัฐกิจ หรือนักการเมืองที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับภาครัฐกิจโดยตรง จะเห็นได้จากการมีเจ้าหน้าที่ส่วนต่างๆออกมาดำเนินการแจ้งเรื่องร้องเรียน มีการยื่นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรี นักการเมืองให้ดำเนินงานอย่างเป็นธรรม หรือให้เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย มีการดำเนินการลงตรวจจับบังคับใช้กฎหมายกับภาครัฐกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งรายใหญ่และรายย่อยอย่างจริงจัง

มากขึ้น ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าสื่อมวลชนก็มักจะให้ความสำคัญต่อบุคคลที่เป็นข่าวที่เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง นอกจากนี้สื่อมวลชนยังมีความสนใจในประเด็นข่าวที่ดูมีลักษณะของความขัดแย้ง เช่น การที่หน่วยงานภาคส่วนต่างๆ ออกมาแลกเปลี่ยนข้อมูลการกระทำผิดผ่านสื่อมวลชน ที่ผ่านมามีจำนวนที่บริษัทที่มีการกระทำผิด มีการให้ข้อมูลเป็นตัวเลขเป็นเชิงสถิติที่คนในสังคมสามารถจับต้องได้ว่า ทำการกระทำผิดจริง หรือแม้กระทั่งการลงพื้นที่จับกุมก็ดูเป็นเรื่องราวที่มีความขัดแย้งไม่ลงรอยกัน ข่าวแบบนี้มีความหวือหวา โดดเด่น เป็นที่น่าสนใจต่อคนในสังคม

สำหรับการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการเฟ้อระวัง แจ้งเรื่องร้องเรียนการกระทำผิด และการดำเนินคดีบังคับใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายรวมถึงประเด็นอื่นๆ ถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่หนึ่งของสื่อมวลชนหนังสือพิมพ์ ที่ต้องมีบทบาทในการเป็นผู้เฟ้อระวังด้านการเตือนภัย (waning or beware surveillance) เป็นตัวแทนของคนในสังคมที่คอยตรวจสอบดูเหตุการณ์ต่างๆว่าเป็นพิษเป็นภัยกับคนในสังคมหรือไม่ รวมไปถึงจะต้องมีการรายงานสภาพปัญหา และความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่กำลังส่งผลร้าย หรือเรื่องต่างๆที่มีผลกระทบในทางลบกับคนในสังคม ภัยคุกคามทางสังคมในด้านต่างๆต้องมีการรายงาน แจ้งข่าวสารให้ประชาชนทราบทันที (Joseph R. Dominick , 1994)

ซึ่งจากผลการวิเคราะห์เนื้อหา และการสัมภาษณ์กับสื่อมวลชนนี้ได้แสดงให้เห็นว่า เมื่อสื่อมวลชนจะนำมาเสนอข่าวเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นั้นอาจจะพิจารณาจากองค์ประกอบของข่าว (News Elements) อันได้แก่ ความสด ความใกล้ชิด ความสำคัญหรือความเด่น ความขัดแย้ง ความผิดปกติ ผลกระทบกระเทือนความรู้สึก ความมีเงื่อนไข ความกระทบกระเทือน ความกำหนัด และเพศ (มาลี บุญศิริพันธ์ 2522 : 26) โดยจะพิจารณาว่า เหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ นั้น ประเด็นไหนมีองค์ประกอบครบถ้วนที่สุด ที่มีความสำคัญต่อการเป็นข่าว โดยประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สื่อมวลชนได้ใช้องค์ประกอบ อาทิ ความเด่น ความกระทบกระเทือน และความขัดแย้งเป็นหลัก ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาภรณ์ ทองอรุณกุล(2547) ศึกษาเรื่องการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในหน้าหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับไข้หวัดนก และการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ประกอบการธุรกิจสัตว์ปีก พบว่า หนังสือพิมพ์จะเสนอข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน โดยเลือกเรื่องราวที่ประชาชนสนใจ และเป็นเหตุการณ์ที่มีผลกระทบในวงกว้างมาเสนอ และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุกัญญา จินวงศ์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ประเด็น ความดี และทิศทางการนำเสนอข่าว ภาพข่าว และบทบรรณาธิการ กรณี: การชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นข่าวที่ถูกหยิบมานำเสนอมากที่สุดคือประเด็นการสลายการชุมนุม ซึ่งพบว่ามีองค์ประกอบข่าวสำคัญหลายประการ อาทิ ความขัดแย้ง ความเด่น ผลกระทบของเหตุการณ์ และความมีเงื่อนไข

ของเหตุการณ์ องค์ประกอบข่าวของประเด็นนี้จึงมีความสำคัญและน่าสนใจมากกว่าประเด็นอื่นๆ ที่มานำเสนอ

ในส่วนของการนำเสนอประเด็นข่าวมีความครบถ้วนกับสาระสำคัญของพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่นั้น พบว่า สื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยมีการนำเสนอข่าวสาระสำคัญมาตราต่างๆของพ.ร.บ.ครบถ้วน แต่มีสัดส่วนมากน้อยแตกต่างกัน โดยมีการกล่าวถึงสาระสำคัญมาตราต่างๆโดยมีการนำเสนอในมาตรา 32 มากที่สุด รองลงมาคือ มาตรา 27 และมาตรา 31 ส่วนมาตราที่นำเสนอน้อยที่สุด ได้แก่ มาตรา 26 ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับสื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ได้ให้ความเห็นในแนวทางเดียวกันว่าเหตุที่ มาตรา 32 ถูกนำเสนอบ่อยครั้งมากที่สุดเป็นเพราะมาตราที่มีความน่าสนใจ การห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นี้ส่งผลกระทบต่อบุคคลหลายฝ่าย เป็นกฎหมายที่มีค่าปรับสูงที่สุด และด้วยเหตุที่กฎหมายยังไม่มี ความชัดเจน หรือคู่มือช่องโหว่ สื่อมวลชนจึงให้ความสนใจต่อประเด็นนี้ และคอยเฝ้าติดตามดูว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถที่จะดำเนินการกับผู้ที่ทำให้ผิดมาตรานี้ได้มากน้อยอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ทางกลุ่มงานจะนำเสนอข่าวตามภารกิจเหตุการณ์จริงที่หน่วยงานได้ดำเนินการ เช่น การลงตรวจเดือนตรวจจับการกระทำผิดพ.ร.บ.ในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะไปตรวจเจอผู้กระทำผิดเรื่องของการโฆษณา มาตรา 32 มากกว่ามาตราอื่นๆ และในขณะเดียวกัน บางครั้งเมื่อมีการลงตรวจจับ ทางสำนักงานจะมีการติดต่อเชิญชวนสื่อมวลชนให้ลงไปทำข่าวด้วยในบางครั้ง หรืออาจมีการสรุปข้อมูลการตรวจในพื้นที่ต่างให้แก่สื่อมวลชน เพื่อนำไปเสนอข่าว ภาพการนำเสนอข่าวจึงออกไปในแนวทางเดียวกัน

นอกจากนี้หากทำการวิเคราะห์ลึกลงไปโดยพิจารณาว่าภายในแต่ละประเด็นข่าว มีการนำเสนอสาระสำคัญของมาตราไหนมากน้อยอย่างไร ผู้วิจัยยังค้นพบอีกว่า สื่อหนังสือพิมพ์นั้นมีการนำเสนอสาระสำคัญต่างๆของพ.ร.บ. ยังไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร ประการหนึ่งคือ สื่อหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่มีการนำเสนอสาระสำคัญในมาตรา 26 มาตรา 28 และมาตรา 29 ในสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะมาตรา 26 ที่น้อยมาก นั่นอาจเป็นเพราะว่ามาตราเหล่านี้ อาทิ มาตรา 28 การห้ามขายเหล้าในวันเวลาที่กฎหมายกำหนด และมาตรา 29 ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี และบุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ เป็นมาตรการที่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง หรือไม่ได้สร้างความขัดแย้งให้แก่บุคคลกลุ่มใดเท่าไร เช่นเดียวกับมาตรา 26 ที่ถูกนำเสนอมากที่สุดเพราะเป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อบังคับใช้กับผู้ผลิตและนำเข้าเท่านั้น ซึ่งไม่เหมือนกับเรื่องของการโฆษณาส่งเสริมการขายที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในเม็ดเงินการโฆษณา

มากกว่า จึงทำให้ประเด็นเหล่านี้อาจดูไม่น่าสนใจเท่าไรนัก สื่อมวลชนอย่างหนังสือพิมพ์จึงไม่ได้หยิบยกประเด็นมานำเสนอบ่อยครั้งเหมือนมาตรการอื่นๆ

จากข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นตามแนวคิดเรื่องการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชน (Agenda-setting Theory) ซึ่งเป็นบทบาทของสื่อมวลชน ในการจัดการข่าวสารที่เกิดขึ้นอย่างมากมายเอาไว้ให้เป็นระบบ พร้อมสำหรับการนำเสนอ และสื่อก็จะช่วยจัดวาระเรียงลำดับความสำคัญ เพื่อที่ประชาชนจะได้พูดถึงและให้ความสนใจต่อประเด็นที่สื่อ “เลือกมาเสนอ” ซึ่งการที่สื่อมวลชนจะเลือกการนำเสนอประเด็นปัญหา หรือเนื้อหาบางอย่าง มีผลทำให้สาธารณชนมีความคล้อยตามว่า เรื่องนั้นเป็นหัวข้อหรือประเด็นที่มีความสำคัญ หรือไม่มีความสำคัญที่จะนำมาคิดพิจารณา เพราะประชาชนมักจะมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ซึ่งสื่อมวลชนกล่าวถึง รวมทั้งรับเอาระดับความสำคัญตามที่สื่อมวลชนได้ให้แก่ประเด็นต่างๆ เหล่านั้นด้วย ดังที่ชอว์ (Shaw) และแมคคอมบ์ (McComb) กล่าวว่า “ผู้รับสารไม่เพียงแต่เรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นสาธารณะ และเรื่องราวอื่นๆ ผ่านสื่อมวลชนเท่านั้น แต่ยังเรียนรู้ที่จะให้ความสำคัญของประเด็นปัญหา หรือหัวข้อหนึ่งๆ มากน้อยเพียงใดจากการที่สื่อมวลชนเน้นเอาไว้” (สวานิต ยมาภักย์ และรวีวรรณ ประกอบผล, 2528)

กล่าวโดยสรุป การที่สื่อมวลชนจะนำเสนอข่าวสาร ประเด็นไหนมากน้อยกว่านั้น สื่อมวลชนจะใช้เกณฑ์พิจารณาว่าประเด็นเหล่านั้นว่ามีคุณค่าของความเป็นข่าวมากน้อยอย่างไร โดยอาจพิจารณาจากองค์ประกอบข่าว และตรงกับความสนใจของตนเองหรือไม่ จึงจัดลำดับวาระสำคัญของข่าวสารและคัดเลือกข่าวที่เห็นว่ามีค่าสำคัญพอ แล้วจึงนำเสนอต่อสาธารณชนให้ได้รับทราบ และพูดถึงกันต่อไป ดังนั้นหากเราต้องการให้สื่อมวลชนนำเสนอประเด็นข่าวสารต่างๆ ให้มีครอบคลุมครบถ้วนมากขึ้น ทางกลุ่มองค์กรต่างๆ ที่ขับเคลื่อนกฎหมายเหล่านี้สามารถนำเสนอประเด็น ข้อมูลข่าวสารที่ตนเห็นว่ามีค่าสำคัญต่อประชาชนผ่านสื่อมวลชนอย่างบ่อยครั้ง และต่อเนื่อง ใช้พลังของสื่อมวลชนให้เห็นถึงความสำคัญ ความน่าสนใจของเรื่องราวจนนำไปสู่การช่วยสนับสนุนการเผยแพร่ประเด็นข่าวสารอย่างต่อเนื่องไปยังสาธารณชนให้สนับสนุนประเด็นต่อไป

2. ทิศทางการนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย

ทิศทางการนำเสนอประเด็นข่าวสาร พบว่า สื่อมวลชนมีทิศทางการนำเสนอประเด็นข่าวสารในทิศทางกลางมากที่สุด คือการไม่แสดงท่าทีของการสนับสนุนหรือคัดค้านเกี่ยวกับพ.ร.บ. รongลงมา คือ ทิศทางบวก และทิศทางลบตามลำดับ โดยจะเห็นได้ว่าสัดส่วนของทิศทางกลางและ

ทิศทางการมีความใกล้เคียงกันมากที่สุด มีจำนวนต่างกันเพียงแค่ 13 ชิ้นข่าวเท่านั้น ซึ่งเหตุที่สื่อมวลชนส่วนใหญ่นำเสนอข่าวออกมาในทิศทางกลางนั้น จากการสัมภาษณ์สื่อมวลชนว่าให้ความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในงานวิจัยนี้มีสัดส่วนการนำเสนอในรูปแบบของข่าวมากกว่ารูปแบบอื่นๆถึงร้อยละ 81.0 ดังนั้นการนำเสนอข่าวเป็นการรายงานข้อเท็จจริงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นักข่าวจึงไม่สามารถที่จะรายงานข่าวโดยสอดแทรกความคิดเห็นในทิศทางบวก หรือลบเหมือนกับรูปแบบคอลัมน์ บทความ หรือบทบรรณาธิการ กอปรกับหลักจรรยาบรรณของการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนควรนำเสนอข่าวด้วยความเป็นกลาง ไม่สมควรแสดงท่าทีที่เชิงสนับสนุน หรือไม่สนับสนุนข่าวมากเกินไป ซึ่งผลการวิจัยและผลการสัมภาษณ์นี้ สอดคล้องกับแนวคิด เรื่องความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวตามทัศนะของ Jergen Westerstahl, 1983 ศาสตราจารย์ทางรัฐศาสตร์ แห่งมหาวิทยาลัยโกเตนเบิร์ก (Gothenburg) กล่าวว่า ความเป็นกลาง ประกอบด้วยสาระสำคัญ 2 ประการคือ การนำเสนอเนื้อหาเฉพาะที่เป็นข้อเท็จจริง (factuality) และความไม่ลำเอียง หรือการไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในกรณีที่มีความขัดแย้งกัน (impartiality) ในขณะที่ Pertti Hemanus ศาสตราจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์ แห่งมหาวิทยาลัย Tampere ประเทศฟินแลนด์ กล่าวว่า การนำเสนอเนื้อหาอย่างเป็นกลาง (neutral presentation) ก็คือ การละเว้น หลีกเลี่ยงการใส่อารมณ์ หรือใช้ภาษาที่มีความนัย ในเชิงโน้มน้ำหนักความคิดเห็นของผู้อ่านหรือผู้รับสาร รวมถึงหลักการคัดเลือก วิจัย เสนอสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยไม่อิงผลประโยชน์ใดๆ อย่างแท้จริง (มาลี บุญศิริพันธ์, 2550) ซึ่งผลวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ญัฐจิภา ณะรอง (2548) ได้ศึกษาเรื่องการนำเสนอข่าวประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียนทางหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่า หนังสือพิมพ์เลือกนำเสนอข่าวประเทศเพื่อนบ้านในทิศทางกลางมากที่สุด รองลงมา คือ ทิศทางลบ และบวก

ในขณะที่เดียวกันจะสังเกตได้ว่า สื่อหนังสือพิมพ์มีการนำเสนอในทิศทางบวกในปริมาณที่ใกล้เคียงกับเชิงกลางเป็นอย่างมาก ซึ่งจากการสัมภาษณ์สื่อมวลชนได้ให้ความเห็นว่า ข่าวเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นเรื่องราวเชิงบวก เป็นกฎหมายด้านสาธารณสุขที่ออกมาเพื่อคุ้มครองป้องกันภัยเยาวชนและประชาชนให้ห่างไกลจากอบายมุข จึงเป็นกฎหมายที่มีประโยชน์ ดังนั้นการนำเสนอข่าวข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกฎหมายนี้จึงออกมาในทิศทางเป็นบวก เชิงสนับสนุนกฎหมายฉบับนี้ด้วย สอดคล้องกับ งานวิจัยของ รศ.ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การขับเคลื่อนทางสังคมด้านการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ทิศทางการนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางการสนับสนุนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่มีสัดส่วนมากกว่าข่าวไม่สนับสนุน ดังนั้นผลการวิจัยนี้อาจไม่สอดคล้องกับทัศนะของ Bohle (1986, vol 64: 789-796) ที่ได้

ศึกษาทิศทางกรนำเสนอข่าวของนักข่าว ว่านักข่าวส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะนำเสนอข่าวที่มีทิศทางที่เชิงลบมากกว่า เพราะข่าวที่มีทิศทางลบ มีความน่าสนใจที่จะนำเสนอมากกว่าข่าวทิศทางอื่น ในขณะที่ Anderson และ Jacobson (1965 อ้างถึงใน Bohle 1986, vol 64) ก็ระบุว่า ข่าวดีมีคุณค่าแก่การเป็นข่าวน้อยกว่าข่าวไม่ดี เพราะข่าวไม่ดีจะมีความสำคัญกว่า และบรรจุข้อมูลที่มีค่ามากกว่าข่าวดี แนวคิดดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ รัตนภรณ์ ทองอรุณนิกุล (2547) ที่กล่าวไว้ว่า สื่อมวลชนเองนั้นมีแนวโน้มที่จะนำเสนอข่าวทางลบ มากกว่าทางบวก โดยข่าวที่เป็นไปในทิศทางลบเป็นข่าวที่มีสีสัน มีความน่าตื่นเต้น ผู้อ่านจะให้ความสนใจสูง แต่ด้วยการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฉบับนี้ เป็นกฎหมายออกมาเพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชน เป็นกฎหมายด้านสาธารณสุข ทิศทางการนำเสนอข่าวนี้จึงออกมาในทิศทางเป็นกลาง (ไม่มีทำที่สนับสนุนหรือไม่สนับสนุน) และบวก (ในเชิงสนับสนุน) มากกว่าในทิศทางลบ(ไม่สนับสนุน) อย่างเห็นได้ชัด

กล่าวโดยสรุป หลักการของการรายงานข่าวนั้น ต้องรายงานข่าวอย่างเป็นกลาง โดยปราศจากความคิดเห็น และตรงไปตรงมามากที่สุด จากการศึกษาเรื่องทิศทางการนำเสนอข่าวผู้วิจัยได้ค้นพบว่า ปัจจุบันการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันนั้น มีการใช้ถ้อยคำที่หือหาว เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสนใจ สะดุดตา แต่ในขณะที่เดียวกันการพาดหัวข่าวโดยใช้คำหือหาวเหล่านี้ ก็อาจจะสะท้อนออกมาถึงทัศนคติหรือ ความรู้สึกของนักข่าวได้ด้วยเช่นกัน ดังผลการวิจัยของ สุกัญญา จินวงวงศ์ (2553) ที่กล่าวว่า จากการศึกษาการพาดหัวข่าวและบทบรรณาธิการนั้น พบว่าความเป็นกลางในการรายงานข่าวยังมีข้อบกพร่อง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกใช้คำต่างๆที่ปรากฏในข่าวหรือบทบรรณาธิการ หรือความหมายที่สื่อออกมานั้น ล้วนสะท้อนความรู้สึกของผู้รายงานข่าวต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ย่อมมีผลต่อทัศนคติของผู้อ่าน ทำให้เกิดความรู้สึกที่เป็นบวก หรือลบต่อเหตุการณ์นั้นๆ ได้ด้วยเช่นกัน

3. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้สื่อข่าวเพื่อการทำงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพ.ร.บ.ฯ ของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ต่อการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าว มักเกิดจากปัญหาภายในตนเองของสื่อมวลชน เช่น ขาดความเข้าใจในรายละเอียดเชิงลึกที่แน่ชัดในตัวบทกฎหมาย เนื่องจากภาษาที่เขียนอาจดูมีสำบัดสำนวนในทางกฎหมาย ประชาชนทั่วไปจึงไม่สามารถที่จะอ่านและเข้าใจได้

โดยง่ายเหมือนกับนักกฎหมาย จึงทำให้นักข่าวหรือสื่อมวลชนใช้เวลาในการศึกษา ทำความเข้าใจ ก่อนเพื่อที่จะสามารถนำเสนอได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ดร.พนม กลีณาและคณะ (2548) ได้ศึกษาสถานภาพการดำเนินงานสื่อสารสุขภาพของหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่า อุปสรรคในด้านการนำเสนอเนื้อหาด้านสุขภาพ คือวิธีการนำเสนอเนื้อหาของสื่อข่าวประสบปัญหาในด้านขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดให้ผู้อ่านเข้าใจได้โดยง่าย และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปุณณรัตน์ พิงคานนท์ (2539) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง นโยบายและการนำเสนอสาระเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ของหนังสือพิมพ์รายวันไทย ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการนำเสนอสาระเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ คือ การที่หนังสือพิมพ์ไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องพลังงานนิวเคลียร์ดีพอ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า การนำเสนอข่าวไม่ว่าจะเรื่องใด หรือประเด็นใดก็ตาม ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องราวในสังคม โดยเฉพาะงานข่าวในสายที่ตนปฏิบัติอยู่ทั้งในเชิงกว้าง และในเชิงลึก เพราะการมีความรู้จะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการคัดสรรประเด็นข่าวได้อีกด้วย (ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ และคณะ, 2547) นอกจากนี้ปัญหา อุปสรรคอีกด้านหนึ่งก็คือการที่นักข่าว หรือสื่อมวลชนให้ความสนใจการนำเสนอข่าวในเพียงบางมาตรา จึงทำให้สื่อมวลชนไม่สามารถนำเสนอข่าวได้ครอบคลุมทุกประเด็นหรือสาระสำคัญของมาตราต่างๆ สอดคล้องกับที่ ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ และคณะ (2547) ได้สรุปไว้ว่า ผู้สื่อข่าวแต่ละคนจะมีความสนใจพิเศษเฉพาะตัว นั่นก็คือความสนใจภายใน เช่น ความประทับใจ ความพึงพอใจ และความสนใจภายนอก เช่น เหตุการณ์ที่มีความเกือมน่า ความผิดปกติ ซึ่งคุณสมบัติพื้นฐานของบุคคลเหล่านี้ก็นับว่าปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าวสารอย่างหนึ่ง ในขณะที่ White (1950 อ้างในปารณีย์ จันทกุล, 2540) ได้ให้ความเห็นว่า ค่านิยมส่วนตัว หรือสำนึกส่วนตัว (Personal Values หรือ Personal Convictions) มีความสำคัญในการตัดสินใจต่อบรรณาธิการ ในการข่าวคัดเลือกหรือนำเสนอข่าวด้วยเช่นกัน

ปัจจัยที่ช่วยหนุนเสริมให้การทำงานของสื่อมวลชนและหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับสื่อมวลชนมีความราบรื่นมากยิ่งขึ้น

การที่หน่วยงานต่างๆที่เป็นองค์กรบรรณรังค์ขับเคลื่อนกฎหมาย มีการอัพเดทข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับพ.ร.บ. รวมถึงข้อมูลเชิงสถิติต่างๆไว้ภายในเว็บไซต์อย่างสม่ำเสมอ หรือมีการส่งตารางกิจกรรมให้แก่สื่อมวลชน เพื่อให้สื่อมวลชนสามารถที่จะไปเข้าร่วมกิจกรรมได้ รวมถึงมีการจัดทำศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เอกสารต่างๆ รวบรวมเผยแพร่เรื่อง พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเฉพาะให้แก่สื่อมวลชน ภาติเครือข่าย หรือบุคคลที่สนใจ สามารถเข้าไปติดต่อขอข้อมูลได้ตลอดเวลา สิ่งที่สื่อมวลชนต้องการเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้สื่อ

สามารถเกาะติด สถานการณ์ได้ ถึงแม้จะไม่ได้ตามติดประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ก็สามารถเข้ามาอัพเดทข้อมูลปัจจุบัน เพื่อนำไปเขียนข่าวได้รวดเร็วและถูกต้องยิ่งขึ้น ด้วยเหตุที่สื่อมวลชนนั้นถือว่าเป็นพันธมิตรที่สำคัญองค์กรหนึ่งในการรณรงค์ หรือผลักดันประเด็นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยสื่อมวลชนสามารถที่จะทำหน้าที่เปิดประเด็น กำหนดประเด็นในการเผยแพร่ และดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพให้สาธารณชนทราบ และสร้างกระแสความตื่นตัวให้แก่สังคมในวงกว้างได้ ดังนั้นหากจะทำการรณรงค์หรือผลักดันประเด็น นโยบายสาธารณะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็สมควรที่จะมีการผูกสัมพันธ์กับพันธมิตรอย่างสื่อมวลชนไว้ ดังที่ รศ.ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ(2546) ได้สรุปถึงองค์ประกอบสำคัญของการรณรงค์ด้านสุขภาพในสื่อมวลชนว่า การเป็นพันธมิตรกับสื่อมวลชน อาจเกิดจากการที่นักรณรงค์เชิญสื่อมวลชนให้เข้าร่วมประชุม หรือขอความร่วมมือเผยแพร่ข่าวสาร การจัดทำเวทีพบปะพูดคุยกับสื่อ อธิบายให้สื่อมวลชนเห็นและเข้าใจสภาพปัญหา ให้สื่อมวลชนได้เห็นถึงความสำคัญของประเด็นของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประเด็น จากนั้นสื่อมวลชนจะเข้ามาติดต่oprสานงานกับแกนนำในการรณรงค์ เพื่อขอข้อมูล รายละเอียดต่างๆที่ชัดเจน รวมถึงความคืบหน้าของสถานการณ์ต่างๆ รวมถึงการขอสัมภาษณ์บุคคลที่รับผิดชอบงานด้านสุขภาพ ในขณะที่เดียวกันยังสอดคล้องกับผลวิจัยของพุฒิธร อุดมพงษ์ (2546) ที่ศึกษาเรื่อง กระบวนการสื่อสารในการผลักดันนโยบายและมาตรการ การจัดระเบียบโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ฝ่ายที่สนับสนุนการผลักดันนโยบาย ได้ใช้กลยุทธ์ สร้างสัมพันธ์กับสื่อมวลชนด้วยข้อมูล โดยจัดทำข่าวประชาสัมพันธ์ (Press Release) เพื่อเผยแพร่ความเคลื่อนไหวในช่วงต่างๆ และชุดข้อมูล (Fact Sheet) นำเสนอข้อมูลที่น่าสนใจให้สื่อมวลชนไปเรียบเรียงนำเสนอ ตลอดจนบทความเชิงวิเคราะห์จากพันธมิตรหลายกลุ่ม เพื่อนำขอความอนุเคราะห์แก่สื่อมวลชนเพื่อเผยแพร่แก่สื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง และได้ล้วนได้รับการนำเสนอสู่ประชาชนและผู้กำหนดนโยบายด้วย

แนวทางปฏิบัติต่อการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพ.ร.บ. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายมากขึ้น

แนวทางปฏิบัติที่สื่อมวลชนเห็นว่าจะเป็นวิธีการที่จะทำให้ประชาชนหันมาตระหนัก ยึดถือปฏิบัติตามกฎหมายมากขึ้นนั่นก็คือ การที่หน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องกับ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ หรือมีข้อมูลมาสนับสนุนให้ประชาชนได้เห็นถึงผลประโยชน์ ผลดีที่แท้จริงของการออกกฎหมายมาบังคับใช้ทั่วทุกพื้นที่ว่าสามารถลดผลกระทบหรือปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับสังคมได้อย่างไร นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพ.ร.บ.ต้องมีการเฝ้าระวัง บังคับใช้กฎหมาย ตรวจสอบจริงจัง เพื่อให้ประชาชนเกิดความเกรงกลัว

รวมถึงมีการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสร้างความตระหนักให้ประชาชนได้รู้ถึงโทษ พิษภัยของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งมีการรณรงค์ให้ความรู้ในข้อกฎหมายในสถานที่ต่างๆ จากแนวทางทางปฏิบัติข้างต้นที่กล่าวมานั้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รศ.ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ(2551) ได้สรุปถึงผลและทิศทางการรณรงค์เพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในอนาคตไว้ว่า สสส. สกส. และทางพันธมิตรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินงานด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกฎหมาย ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่บังคับใช้แล้วกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนควรมีการเฝ้าระวังผู้ที่ละเมิดกฎหมาย ด้วยการให้ความรู้ในอนาคตควรสนับสนุนและให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ตั้งแต่ระดับเล็กและเยาวชน เพื่อให้เยาวชนตระหนักโดยชี้ให้เห็นผลของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ผลวิจัยยังได้เสนอแนะถึงวิธีการอื่นๆที่น่าสนใจ เช่น ต้องเน้นการติดตามความเคลื่อนไหวและกลยุทธ์ธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย เพื่อให้ประชาชนนั้นได้รู้เท่าทันธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงพิจารณาสนับสนุนให้เรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เหล่านี้อยู่ในระบบการศึกษาของประเทศไทย

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง ผู้วิจัยพบว่าถึงแม้การรณรงค์จะเป็นกลยุทธ์ที่มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง สำหรับการจัดทำสื่อรณรงค์ต่างๆ และอาจได้ผลน้อยถ้าเทียบกับมาตรการทางกฎหมาย แต่การรณรงค์ให้ความรู้เหล่านี้ก็ยังถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำควบคู่กับมาตรการอื่นๆ ไปพร้อมๆกัน โดยอาจจะต้องใช้ระยะเวลาการปลูกฝังตั้งแต่เด็กเยาวชน ก็จะสามารที่จะทำให้เยาวชนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ สอดคล้องกับที่ Babor และคณะ(2003) ได้กล่าวไว้ว่า มาตรการที่มีประสิทธิผลและคุ้มค่าสำหรับคนไทยในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ มาตรการทางภาษี และราคา การจำกัดการเข้าถึง การควบคุม การห้ามโฆษณา และการควบคุมพฤติกรรมจับจี้ขณะมีเม้า ส่วนมาตรการให้ความรู้ และการสร้างความตระหนัก นั้นจัดเป็นมาตรการที่มีประสิทธิผลและความคุ้มค่า ซึ่งแม้มาตรการนี้จะมีประสิทธิผลในการควบคุมปัญหาโดยตรงได้จำกัด อาจสร้างผลพลอยได้ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการนโยบายได้ ดังนั้นเราต้องใช้หลายมาตรการที่เหมาะสมร่วมกัน เนื่องจากไม่มีมาตรการใดที่มีประสิทธิผลสมบูรณ์โดยไม่ต้องอาศัยมาตรการอื่นร่วมด้วย และไม่มีมาตรการใดที่ไม่ได้ผลเลย

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การนำเสนอข่าวสาร เปิดเผยข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงให้ประชาชนได้รับทราบสถานการณ์เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ผลดี ผลเสียจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลกระทบทางบวกและทางลบจากการมีพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาบังคับใช้ สถานการณ์ความคืบหน้าของกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายมีความเข้มงวด หรือมีผู้ฝ่าฝืนมากน้อยเพียงใด เป็นต้น นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในการนำประเด็นอื่นๆ เช่น ปัญหาเรื่องยาเสพติด อุบัติเหตุ ความรุนแรง มาเชื่อมโยงกับประเด็นเรื่องเหล้า และเรื่องพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลมากขึ้น ความคิดเห็นของสื่อมวลชนนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของรศ.ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ(2551) ได้สรุปไว้ว่า การรณรงค์ในอนาคตนั้นจะต้องมีการเชื่อมโยงประเด็นเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ากับประเด็นการรณรงค์ในด้านอื่นๆ เช่น บุหรี่ อุบัติเหตุ สุขภาพ ความรุนแรง และอาชญากรรม เพื่อชี้ให้เห็นว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเป็นสิ่งที่กระทบกับคนในสังคม ซึ่งสื่อมวลชนก็มีแนวคิดที่จะกระทำในลักษณะเดียวกับกับนักรณรงค์เช่นกัน ส่วนการทำหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริงเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น อาจเป็นเพราะว่าสื่อมวลชนนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญในการรณรงค์ด้านสุขภาพองค์กรหนึ่ง เป็นพันธมิตรหนึ่งขององค์กรรณรงค์ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าว รายงานข่าวสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เรื่องปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็ถือเป็นประเด็นทางด้านสุขภาพ ด้านสาธารณสุข โดยจะทำการรายงานความเคลื่อนไหว สภาพของผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้นกับบุคคลต่างๆรวมทั้งมีการนำเสนอตัวเลขสถิติ โดยสื่อจะจัดสรรพื้นที่ข่าว เพื่อเผยแพร่ข้อมูลรูปของการรายงานข่าว รายงานพิเศษ เกี่ยวกับเหตุการณ์ กิจกรรมรณรงค์ ตลอดจนให้ความร่วมมือในการผลิต หรือเผยแพร่สโปดรณรงค์ต่างๆอีกด้วย (รศ.ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 2546)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานองค์กรที่รณรงค์ด้านการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1. ในการผลักดันนโยบาย หรือการนำเสนอประเด็นต่างๆให้กลายเป็นประเด็นสาธารณะนั้น ควรขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนให้ช่วยนำเสนอ นโยบายเหล่านั้น จากผลการวิจัยพบว่าสื่อมวลชนยังละเลยในการนำเสนอประเด็นบางอย่าง หรือในสาระสำคัญของมาตรากฎหมาย เช่น มาตรา 26 มาตรา 28 และมาตรา 29 ดังนั้นหากเราต้องการให้สื่อมวลชนนำเสนอประเด็นข่าวสารต่างๆให้มีครอบคลุมครบถ้วนมากขึ้น ทางกลุ่มองค์กรต่างๆที่ขับเคลื่อนกฎหมายเหล่านี้ควรใช้พลัง

ของสื่อมวลชนกระตุ้นให้สาธารณชน หรือผู้กำหนดนโยบายเห็นความสำคัญของประเด็นปัญหา โดยการเข้าไปนำเสนอข้อมูลข่าวสารของฝ่ายตนเองที่เห็นว่ามีความสำคัญต่อประชาชนผ่านสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สื่อมวลชนให้ความสนใจและช่วยสนับสนุนการเผยแพร่ประเด็นข่าวสารไปยังสาธารณชน ซึ่งหากสื่อมวลชนมีการนำเสนอจำนวนบ่อยครั้ง ประชาชน หรือผู้กำหนดนโยบายจะเกิดความตระหนักต่อความสำคัญของประเด็นปัญหาเหล่านั้น ซึ่งก็มีแนวโน้มที่จะทำให้สาธารณชนเชื่อ คิด หรือปฏิบัติสนับสนุนสิ่งที่สื่อมวลชนนำเสนอได้

2. หน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการณรงค์ขับเคลื่อน พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สามารถใช้สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอข่าวสารการณรงค์ผลักดันด้านนโยบาย การบังคับใช้กฎหมาย การพิจารณาออกกฎหมายใหม่ ผ่านสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ได้ เนื่องจากสื่อหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะให้ความสนใจกับนโยบายทั้งในแง่ของการคัดค้านนโยบายที่ไม่เป็นธรรม และการสนับสนุนนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ นอกจากนี้จะนำเสนอในรูปแบบของการรายงานข่าว หรือการสัมภาษณ์แหล่งข่าว ยังมีการณรงค์ผ่านบทบรรณาธิการ บทวิจารณ์ของนักเขียนคอลัมน์ หรือบทความของผู้เชี่ยวชาญในนโยบายนั้นๆ (ดันแคน แมกคาโก และรมย์มาศ โบร่า, 2540) ประกอบกับสื่อหนังสือพิมพ์สามารถให้รายละเอียดได้มากกว่าสื่อมวลชนแขนงอื่น สามารถติดตามข่าวสารได้อย่างสม่ำเสมอ และสามารถโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเกิดความคล้อยตามได้ ดังนั้นนักณรงค์ทั้งจากองค์กรภาครัฐ เอกชน ประชาชน อาจมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารขอแรงสนับสนุนการผลักดันนโยบายต่างๆ รวมถึงข้อมูลที่มีรายละเอียดในปริมาณที่มากเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้

3. ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หากต้องการให้สื่อมวลชนให้ความสนใจในประเด็นที่หน่วยงานองค์กรนำเสนอแก่สื่อมวลชนนั้น หน่วยงานองค์กรต่างๆ ควรมีการใช้กลยุทธ์ในการสร้างสัมพันธ์กับสื่อมวลชน ด้วยการให้ข้อมูล โดยอาจทำข่าวประชาสัมพันธ์ (Press Release) ชุดข้อมูล (Fact Sheet) เพื่อเผยแพร่ให้แก่สื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นข้อมูลที่น่าสนใจ เป็นความเคลื่อนไหวของการผลักดันมาตรการต่างๆ ของฝ่ายสนับสนุน มีการรวบรวมข้อมูลข้อมูลให้สื่อ เพื่อได้นำไปเรียบเรียงเขียนข่าวได้สะดวกรวดเร็ว ทั้งมีการประสานไปยังสื่อมวลชนที่ยินดีให้การเผยแพร่ บทความ ข้อคิดเห็นของหน่วยงานองค์กร ซึ่งจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์พบว่า ในบางครั้งสื่อมวลชนมักจะลงข่าวขององค์กร โดยใช้ถ้อยคำภาษาที่อ่านแล้วส่งผลต่อภาพลักษณ์ในเชิงลบให้แก่ทางสำนักงาน ซึ่งอาจเป็นเพราะธรรมชาติของสื่อมวลชนที่อาจเขียนข่าวให้มีสีสันน่าดึงดูดใจ ดังนั้นทางหน่วยงานควรจะมีการสร้างสัมพันธ์กับสื่อมวลชน มากกว่าการให้ข้อมูลเพียงอย่างเดียว โดยการเข้าไปเยี่ยมสื่อ (Press Visit) ให้ของที่ระลึกแทนการขอบคุณที่สื่อมวลชนช่วยลงข่าวให้ เพื่อ

สื่อมวลชนจะได้เห็นถึงความมีน้ำใจ หรือความเป็นพันธมิตรของหน่วยงานองค์กรในการขับเคลื่อนรณรงค์เรื่องเหล่านี้ และอาจจะช่วยนำเสนอข่าวสารที่มีภาพลักษณ์ในเชิงบวก หรือให้ความร่วมมือในการไปร่วมกิจกรรมของสำนักงานมากขึ้น

4. ในการประสานงานด้านการติดต่อข้อมูล ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับสื่อมวลชน พบว่า ทางผู้อำนวยการสำนักงานฯ ใช้กลยุทธ์การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการกับสื่อมวลชน ใช้ความเป็นกันเองในการให้ข้อมูลแก่สื่อ ในกรณีที่สื่อมวลชนต้องการที่จะขอเข้าสัมภาษณ์สื่อมวลชนก็สามารถใช้โทรศัพท์ เพื่อโทรมาสอบถามประเด็นข้อมูลที่สงสัยกับทางผู้อำนวยการสำนักงานฯ ซึ่งนับว่าเป็นข้อดี เพราะสามารถช่วยลดขั้นตอนในการสั่งการ การติดต่อประสานงาน ที่ปกติแล้วหน่วยงานราชการจะมีระบบหลายชั้นในการขอข้อมูล อีกทั้งยังช่วยเอื้ออำนวยความสะดวกให้สื่อมวลชนสามารถทำข่าวได้รวดเร็ว และได้ข้อมูลที่ถูกต้อง แต่อย่างไรก็ดีหากสื่อมวลชนที่ไม่ได้มีความสนิทสนมก็อาจไม่สามารถติดต่อสื่อสารแบบนี้ได้ ดังนั้นทางสำนักงานควรจะมีการจัดทำศูนย์ข้อมูลข่าวสาร หรือพัฒนาบุคลากรที่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารตอบโต้กับสื่อมวลชนแทนผู้อำนวยการได้ทันทีเช่นเดียวกัน หรือมีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของประเด็นข่าวให้แก่สื่อมวลชนสามารถเข้ามาขอข้อมูลได้โดยจากเว็บไซต์ หรือเข้ามาขอข้อมูลเพื่อนำไปเรียบเรียงเขียนข่าวได้สะดวกยิ่งขึ้น

5. ทางฝ่ายประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่ดำเนินการเรื่องการเขียนข่าว หรือการประสานงานกับสื่อมวลชนของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือหน่วยงานรณรงค์ด้านการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควรจะมีการรวบรวมข้อมูลการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนไปว่า ตลอดระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา นั้น ทางสำนักงาน หรือมีบุคลากรท่านใดบ้างที่ได้ให้สัมภาษณ์หรือให้ข่าวแก่สื่อมวลชน เผยแพร่ในสื่อประเภทใด มีความถี่มากน้อยอย่างไร และส่วนใหญ่สื่อมวลชนได้ให้ความสนใจในการนำเสนอข่าวในประเด็นใดมากเป็นพิเศษ หรือน้อยเป็นพิเศษ เพื่อจะได้มาวางแผนการทำงานด้านการนำเสนอข้อมูลแก่สื่อมวลชนต่อไปได้

ข้อเสนอแนะสำหรับสื่อมวลชน

1. จากการสังเกตการณ์การวิเคราะห์ทิศทางของการนำเสนอข่าวพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางหน้าหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย พบว่า ในรูปแบบของการรายงานข่าว เหตุการณ์ต่างๆ จะมีการพาดหัวข่าวโดยมีการใช้ตัวอักษร หรือถ้อยคำภาษาที่เร้าอารมณ์ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านซึ่งลักษณะของการพาดหัวข่าวในบางเรื่องหรือบางประเด็นนั้น อาจมีลักษณะในทิศทางของการชี้นำ หรือแสดงถึงความรู้สึก หรือทัศนคติที่เป็นในทางบวกหรือทางลบของข่าว ได้ ซึ่งการ

แสดงออกในลักษณะนี้ควรจะอยู่ในรูปแบบของ คอลัมน์ บทความ หรือบทบรรณาธิการมากกว่าในรูปแบบของการรายงานข่าว ซึ่งสามารถที่จะแสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึก สะท้อนมุมมองของตนเองผ่านมายังสาธารณชนได้และให้สาธารณชนเป็นผู้ใช้วิจารณญาณในการรับข่าวสารนั้นอีกทาง สื่อหนังสือพิมพ์อาจจะต้องมีการระมัดระวังในการใช้ถ้อยคำภาษาในการพาดหัวข่าวยิ่งขึ้น เพราะอาจจะกระทบกระเทือนต่อหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง หรือสร้างบรรยากาศในทางลบแก่หน่วยงานต่างๆได้

2. ในการนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องแล้ว สื่อมวลชนควรตระหนักถึงการร่วมสร้าง และเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจถึงสภาพปัญหา การนำเสนอถึงกลไกความจำเป็นในการจัดการกับปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสังคม รวมถึงส่งเสริมทัศนคติของสังคมให้มองเห็นถึงความสำคัญของการจัดการกับปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่เดียวกันควรทำงานอย่างใกล้ชิดกับทุกภาคส่วนในการสนับสนุนนโยบายแอลกอฮอล์ให้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้ พบว่ารูปแบบการนำเสนอข่าวสารส่วนใหญ่ จะถูกนำเสนอในรูปแบบของข่าว มากกว่าบทความ คอลัมน์ หรือบทบรรณาธิการ การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาแยกแยะถึงรายละเอียดของประเด็นการนำเสนอข่าวสารในแต่ละรูปแบบ ว่ามีการนำเสนอประเด็นข่าวสารอะไรบ้างที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะเฉพาะของรูปแบบข่าวแต่ละชนิด

2. ในการศึกษาทิศทางการนำเสนอข่าวสาร พบว่า สื่อมวลชนมีการนำเสนอข่าวสารในทิศทางกลางมากที่สุด รองลงมาคือทิศทางบวก ซึ่งมีทิศทางที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาถึงอิทธิพล การรับรู้ข่าวสาร หรือทัศนคติของประชาชนหลังจากที่ได้ทำการอ่านข่าว ที่มีการแบ่งทิศทางการนำเสนอออกมาอย่างชัดเจน เพื่อศึกษาว่าทิศทางความคิดเห็นของสื่อมวลชนจะมีอิทธิพลต่อความคิด หรือการรับรู้ของประชาชนมากน้อยอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบของบทความ คอลัมน์ และบทบรรณาธิการ ที่สื่อมวลชนจะสะท้อนทิศทาง ความคิดเห็นออกมาได้ชัดเจนกว่ารูปแบบข่าว

3. การศึกษานี้ศึกษาแหล่งข่าว การวิเคราะห์เนื้อหา และสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าว ซึ่งเป็นการศึกษา 3 องค์ประกอบ ขาดองค์ประกอบตัวที่ 4 คือ ผู้รับสาร ซึ่งควรศึกษาผลกระทบของการนำเสนอข่าวว่าเป็นไปตามที่ผู้สื่อข่าวให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับผลดี ผลประโยชน์จากการมีกฎหมายหรือไม่อย่างไรตามการนำเสนอข่าว